

Statuta Collegiatis Ecclesie
Dusseldorpenfis.

68ij

Tu nomine dñi amen. Ut uniformitas in disciplina obedientia et alio
ad Sanctorum qualis penitentibus nobiscum habeat et quibus Sanctorum p se
videre possit qualis in hmodi se debeat observare. Nos propterea Decanus
et Capitulum ecclesie in dissolutis subsequencia fecimus amoveri. Ita videlicet quod
Sanctorum consuetudinem habeat debitam vestiam calcibus et caligas suo statum
congruentes Tabernaculum habeat. Comissacum mores et vitam dicat conde
centem. Ut sicut laicos ordines et statum. Ita etiam pcellat eosdem vite et
consue puritate. **I**tem quibus Sanctorum tenet suo ipso reverentiam. Decano
et reverentiam et obedientiam exhibere in laico et honestis. Hous canonicis et
divino officio omnibus et singulis necesse. In quibus si negligentia fuit. potest
cum decano pro qualis negligentia et defectu eadem curia hanc impete et hoc
vix modum subsequenter nisi rationabilis ad eundem excusavit. **S**acendum
est quod disciplina debet fieri per pulsum campanae et non nisi in diebus festis
comendatione dei. tunc decanus et Canonici intrent domum capitularem et statim
choralis si sit al. Junior canonicus prior dicat. Iube dñe bñdixit pmanali
dño decano et canonicis. **E**bdomedanum summe missae dicat. **B**enedicite ppari.
et c. **T**unc choralis al. Junior Canonici legat brevem laonem ex libro ad
hoc deputato. qua lecta. **C**horalis al. Junior canonicus assignabit quora sic
luna et festis diei sequentis. **T**unc ebdomedanum dicat. **P**reciosa in conspectu
dñi. **S**anctorum videant. **A**gros suos eius. **T**unc ebdomedanum dicat. **C**ollam.
Sanctorum maria mñ dñi mñ. que in fiali pma pñ. die. **T**unc choralis vel
Junior Canonici assignabit. **A**gros suos illius diei si que sit. **T**unc
Ebdomedanum dicat. **C**ollam. **P**etram hinc resurrexerunt quibus dies. **C**horalis
si sit exeat pro secreta capituli. **E**t tunc statim omnibus Sanctorum plenam ob
servantiam et pmanali. **D**ecanus impetet corrigendi pro qua ad impetendi
fuit. **T**unc incontinenti corrigendi pcellat. **G**oniam in medio domus usq
qñ in signum obediēte deo decano et Capitulo et faciat crucem ad dextera in tra
et eandem deostulerit et statim surgat et si novit se se reud statim cadit
pssim ad pedes Canonici pda sui in Capitulo. **E**t si legitime se defendere voluerit
et possit se excusare. **T**unc talis peccat a decano. quod det sibi senior pro plo
catorum. **D**ecanus faciet. **T**unc audias legitime excusationibus si quas pro se
hñe poterit. **D**ecanus pcedat pñm sinam senior ad eodem. **S**i vero talis legi
timas excusationes non huerit et pñm senior contumaciter cum laici fuit corrigendi
est pro hñe modum. **D**ecanus dicat ad seniores quoniam ad hoc elegit quid
ad tali fuit faciendum. **S**enior videat. **R**ecipiat corporalem disciplinam.
Videat decanus. **R**ecipiat corporalem disciplinam. **E**t si talis corrigendi
fuit. **S**ubdiaconus corrigat per **S**ubdiaconum. **T**er pauendo ipm ad ma
mca supallium me supulac. **S**ed cum cappa si indutus fuit. **S**imile modum
servatur de **D**iacono et pñe. **E**tiam est sciendum quod decanus vult ob
servare disciplinam. **S**i vult impete subdiaconum memet ei pro Juniorum se
diaconum quod veniat ad Capitulum discipline et idem modus est observandi ad dñat

hinc pñm mñ

no

Tercio est modus et ordo de regimine dicitur hinc in ecclesia dissilidipon
Primo facio diebus qui suant tres leones primum leonem legit chorale
si sit uel Junior vicarius uel in eius absentia senior vicarius et talis quicquid
sit cantabit primum versum **I**tem secundum leonem legit subdiaconus qui le-
git epistolam suam altari ebdomade precedentis et secundum versum cantabit idem **I**tem
tertium leonem legit Subdiaconus legens epistolam illius ebdomade suam altari
et cantabit eundem versum **I**tem in festis nouem leonum tres prime leones
ad istos prime versibus seruabuntur ut sup in diebus festis **E**t quartum leonem
legit diaconus qui legit euangelium ebdomade precedentis altari suum et can-
tabit eundem versum **I**tem quartum leonem legit diaconus legens euangelium
illius ebdomade suam altari et cantabit eundem versum **I**tem sextam leonem
legit ebdomadarius missa autem illius ebdomade et cantabit eundem versum
Item octidam leget ebdomadarius suam altari illius septimane et cantabit
eundem versum **I**tem octauam leonem legit scolasticus et cantabit eundem
versum **I**tem nonam leonem legit decanus et cantor cantabit nouum **I**tem
Idem ob seruandū ē de festis sedantis sue summe hoc adiecto quod tunc duo cantabunt
singulos de suis capitulis et talibus iudicibus videlicet quod tunc ad primum versum re-
gentes chorales duos vicarios scilicet unum qui legit primam leonem et alium vicarium
ordinabunt **A**d secundum versum tunc ordinabunt subdiaconum qui legit epistolam
suam altari ebdomade precedentis et subdiaconum qui legit epistolam missa autem
ebdomade precedentis **A**d tertium versum ordinabunt subdiaconum cuius est ebdomada
suam altari et subdiaconum cuius est ebdomada missa ammaz **A**d quartum versum
ordinabunt diaconum qui legit euangelium suum altari precedentis ebdomade et diaconum
qui legit euangelium missa autem ebdomade precedentis **A**d quintum versum ordi-
nabunt diaconum qui legit euangelium suum altari illius ebdomade et diaconum
qui legit euangelium missa autem illius ebdomade **A**d sextum versum ordi-
nabunt ebdomadarium missa autem illius ebdomade et ebdomadarium missa autem
ebdomade precedentis **A**d septimum versum ordinabunt ebdomadarium summe missa
illius ebdomade et ebdomadarium summe missa ebdomade precedentis **A**d octauum
versum ordinabunt scolasticum et ebdomadarium suam altari ebdomade subse-
quentis **N**ouum versum cantabit cantor ad festo qui tunc versum non habuit
ut quem ad hoc sibi tunc elegit **N**otandum quod si contingeret quod scolasticus
in festis nonem leonum dupliciter ut summe ebdomada suam altari compe-
tet tunc sequens enim ebdomadarius suam altari legit omeliam et can-
tabit eundem versum et in dupliciter sue summe festis adiuuabit ad cantor
Item sciendum est quod in diebus festis pasche et penthecostes et aliis diebus
sue vigiliis qui legunt omeliam ad illi leonibus tunc tunc diaconus hinc
ebdomadam euangelii suam altari legit primam leonem scilicet omeliam
et idem cantabit primum versum **S**ecundum leonem legit scolasticus et cantabit
eundem versum **T**ertiam leonem legit decanus et cantor cantabit eundem versum

Sciendū est q̄ in singulis dieb; factis post p̄nam 2 etiam cantare vigilia de
 funtorū 2 missa am̄m̄ ad missis 2 tunc legit Comendatō aīap Et in hīs eī
 deservit p̄na istō modō vidēz Quicūq; non m̄cess; vigiliis continue quousq;
 canat Benedicō p̄bet etiam p̄tem illius memorie Simili; quicūq; nō m̄cess;
 tota missa aīap eadē p̄bet etiam p̄tem Simili; quicūq; non m̄cess; tota com
 mendatō 2 sp̄ali; q̄n legit m̄sere mei deus p̄bet simili; etiam p̄tem
Et est sciendū q̄ Chorale si sit uel Junior vicarius legit omnes leones vig
 lias excepta nona sue vltima quam legit epl̄arius missa aīap Et similiter
 chorale si sit vel vicarius cantabit ser̄ versū in vigiliis Etiam in p̄mo noctis
 vigiliis epl̄arius ille cantabit etiā versū Et diaconus illius ebd̄m̄at missa
 aīap cantabit ser̄ad versū Et p̄str̄ illius ebd̄m̄ade missa am̄m̄ cantabit
 nom̄ versū qui ebd̄m̄atur etiam legit Collectas in vigiliis **Et est sciendū q̄**
 ebd̄m̄atur missa aīap missa finita exiet se Casula 2 legit Comendatōm
 aīap Janōis 2 vicarius et Comendatōe dea Idē ebd̄m̄atur incipiet
 Ser̄am qua de ebd̄m̄atur sum̄ altari; incipiet sum̄am missam ad m̄
 missis qua de ebd̄m̄atur am̄m̄ incipiet nonam **Etiam est sciendū**
 q̄ in festis nouem leonū dupliab; sue sum̄o p̄na deservit in matutinis
 2 in missa p̄ hūc modū vidēz quicūq; nō venit ad matutinas medio tempe
 q̄n cantatur p̄ deince 2 quicūq; non p̄mansit quousq; canat Sūdas 2
 laudib; nō habet p̄nas ad matutinas deputatas Et simili; modo quicūq; nō
 fuit in missa q̄n cantat Gloria in excelsis 2 p̄mansit ad finem nō habet
 p̄nas ad missam deputatas **Item sciendū q̄ decanus** tenebit suū ordiē
 2 septimanā missa sum̄e 2 ad hoc festa p̄cipalia 2 cuiusq; competitio missa
 sum̄ altari; excepto decano ad septimanā ad tēq̄t ille incipiet horas 2 an
 thiphona p̄nam ad matutinas ad altari; horarū semp p̄nam ant̄ nichoab
 Capla 2 Collectas dicit Sedm̄ ant̄ dicit ser̄m̄ Janōis atq; eīon Tercia
 ser̄m̄ altari; eīon 2 sic deince sedm̄ ordinem Et in festis p̄cipalib; p̄missa
 p̄missa simili; faciet decanus **Item Anaphora** sup̄ aqua m̄satur et de
 nedas incipiet semp ab eo cui competit sum̄a missa Et ad decanū tēq̄t
 septimanā missa p̄missa m̄satur An̄c̄ faciet p̄ eo ser̄m̄ canōis de
 eīo ip̄us **Item de duā laudib; h̄m̄el** Gloria in excelsis 2 Sequētia sep̄
 incipienda sūt in eīo ip̄o tam in dieb; factis festis sum̄o 2 dupliab; nec
 nō simpliab; **Item sciendū q̄ in festis sum̄o 2 dupliab;** duo scolares p̄e
 dūt ordinem ad altari; ad duob; cereis ardenab; missam celebrandū In festis
 simpliab; 2 nouem leonū p̄cedat tantū unus scolars ad cereo Et ille ut
 illi cerei ponant ad candelabro ad gradus m̄iores q̄n r̄u ad altari; sum̄ū
Item factis dieb; ad missam sum̄am ut am̄m̄ p̄cedat unus cereus
 q̄ ponat ad altari; ad vnu latius vna ad alio cereo qui sum̄ tpe missa in
 altari; p̄manebit **Item Cantor** semp in festis nouem leonū 2 simpliab;
 sue vltimab; legit eīap Inuitat incipiet deince cantabit 2 h̄m̄ol Et
 in festis dupliab; sue sum̄o sibi assignet ser̄ad incipiendo a Juniorib; can
 sedm̄ ordinem ascendens usq; ad finem que ordinem ip̄o tenebit **Item tūc**
 duo ser̄m̄es can̄ tūc residentēs Incipient Inuitat 2 cantabit deince
 sum̄o ord̄ missarū eīangelū ut Ep̄le ut regnum eīon ip̄o tūc nō totū
 ut Alias alii duo ser̄m̄es ip̄o m̄e sequentes in missa facient p̄da **Item**

Item
 Modus deservendi
 p̄nas in vigiliis

Modus legendi co
 mendatōis

Nō deam

Nō de Janōis

Item in quatuor
 sum̄is festivitatis
 bus sūt duo ser̄m̄es

immediat

versum alle nunciis et similibus versu Responsory pmax versus similibus pda
 tabut ut sup. **¶** Item in diebus facie hebdomadarum sume nisse madoabit
 horas Innuat et bene cantabit Collectas et Capla deq ut sup. **¶** Item stand
 Antiph. mchoene Et mchoano versus orientem et occidentem melinabit et psal
 modia et canas sub paus et notis disencis decantent. **¶** Item mchozo ad
 pmd psalmu stat p omnes horas Etam p omis nocturnos in omibz pmo
 psalmis donec secunda psalmus incepius fuit. **¶** Ad missam eo p totu sta
 tur nisi ad Epila legit et cantat gradualis versus titus et sequencia Qua
 tur illi qui snt in saca salz p bna dyacom ut subdyacom sedent. Reliqui vo
 semp stabut nisi ad Epila ut lones Responsoria vel vigilie p pmd psalm
 decantant. **¶** Item Canonici no sntes p bna dyacom ut subdyacom nec
 vicari stabut in loco supioribz. **¶** Item canonici sine vicari in eccia no
 supercassio capis ut supioribz s. Dimissio compebit. **¶** Item capua cap
 puz seu esse snt deponenda capitulz tempore quo legit. **¶** Etiam in qn
 fit elevacio. **¶** Item nullus canonicus sine religione corp decano seu cano
 cu religione nec etiam decano corp canoies audbit comparare. **¶** Videt infra d
 umd offm seu horas canonicas et post qn ut dmd et p pmd pulsum seu
 pulsum ad hmoi comparare nullus etiam eorpdem sine religione compebit
 in eccia

No modo pfallendi
 et mchozo

Modus standi
 mchozo

Modus comparandi
 decanum et canoies

¶ Item ppo ut decano venena Canonici assurgunt et no sedebut in choro
 ipso stante In placis etiam si contingat cu forcess domo sibi reuocant
 exhibebut. **¶** Item Canonici et vicari modesti stabut et erit in choro sine
 confabulacombz al susurris. **¶** Item qn Gloria pni in singulis horis dmd
 officio et ad blennu versu pmax videt deo pni laus honor et similia. **¶** Item
 Te dicit laudamus. **¶** Sicut unus choro qn aliud facit alius choro. Et ambo qn
 Te ergo que cantat. In Gla in excelsis qn cantat. **¶** Adramus et Susape dep
 caum mram. In Gred qn cantat eo asana vique et qui ad pre et filio sit
 adraat versus orientem et occidentem melinabit. **¶** Item ad legit et bna
 nullus corbit nec merabit choro s. omis mchoe audient verbu de. **¶** Et
 p pmd psalmu pme nullus similibz corbit neq mchoe choro. **¶** Item m
 miferi snt ad sacdote pcedent ut sup tacet et ad altare et dicant confitemur.
¶ Et dyacomus pabit salicem infra Epilam et p coronem componet corpa
 lia et sicabit salicem a hmoi que ad suu offm requirit. **¶** Subdyacomus vo
 t eccia ad offm suu pmenabz miferabit.

Modus melinandi
 et tempus

Infra sua nulli exibat

Ministri vna ad sacer
 dotu pcedent et

Juramentum Canonici

Et ego N. Canonici huius ecclesie pmitto et iuro qd ex hac hora in antea
obediens ero dno Arcepo Coloniensi p tempore et ecclesie mee in diffildorp
p[re]lati / prelati et superioribus meis reuerentiam et obedientiam exhibebo et pa-
pue decano meo obediens ero in licitis et honestis / secreta capli celabo /
Iumenta conseruabo / Alienata et dep[re]dita recuperabo / Iura et consuetudines
ipsius ecclesie seruabo pro posse et nosse / nec aliquos fructus / redditus seu dom[us] in
residam et p[ar]te in diuino fuerim / si ul[tra] prece / ul[tra] quousq[ue] leuare ul[tra] optare
attemptrabo / Sic me iuret deus et hec sancta dei euangelia .

Juramentum Vicarii

Et ego N. Vicarius huius ecclesie pmitto et iuro qd ex hac hora in antea
obediens ero dno Arcepo Coloniensi p tempore vicarie mee ac ecclesie huius vicarie
vicarius in diffildorp / prelati superioribus et Canonici meis reuerentiam et obe-
dientiam exhibebo et papue decano meo obediens ero in licitis et honestis
Iumenta beneficij mei conseruabo / alienata seu dep[re]dita recuperabo / Iura
et consuetudines ipsius ecclesie seruabo p[ro] posse et nosse Sic me deus adiuet
et hec sancta dei euangelia .

Vocat p[ro] fundato
missa b[e]n[e]d[i]c[t]io d[omi]ni

Juramentum prepositi

Et ego N. p[ro]p[ri]us huius ecclesie pmitto et iuro qd ex hac hora in antea
obediens ero dno Arcepo Coloniensi p[ro]p[ri]e et ecclesie mee in diffildorp / ce-
lanti sca capli celabo / necnon contenta noue fundationis ecclesie mee
m[er]ito me retigerint obfualo p[ro] posse et nosse Sic me deus adiuet
et hec sca dei euangelia

inquam

Juramentum decani Eco[lesi]e Cantoris et Th[es]aur[arii]

Et ego N. Decanus huius ecclesie pmitto et iuro qd ex hac hora in antea
obediens ero dno Arcepo Coloniensi p[ro]p[ri]e et ecclesie mee in diffildorp /
collegiate p[ro]p[ri]e et eiusdem ecclesie mee in diffildorp / bona decanatus
mei p[ro]p[ri]a et futura fideliter g[er]uabo dep[re]dita et alienata recuperabo
officiu[m] m[er]ito intubens / rone placuit mee fideliter et debite d[omi]ni celo
necno fundacionem noua d[omi]ni ecclesie mee in hys que me concernit
intapaher obfualo p[ro] posse et nosse / Sic me deus adiuet et hec
sca dei euang[eli]a

nita

Et ego N. vicarius huius ecclesie pmitto et iuro qd ex hac hora in antea obediens
ero dno archiepo Coloniensi p[ro] tempore vicarie mee et ecclesie Collegiate beate
marie virginis in diffildorp fidelis ero nra eand[em] p[ro]p[ri]aliter g[er]uabo
necno fundacionem eiusdem vicarie mee in hys que me concernit obfualo
p[re]lati superioribus et Canonici meis reuerentiam et obedientiam exhibebo et papue
Decano meo obediens ero in licitis et honestis iumenta beneficij mei conseruabo
alienata seu dep[re]dita recuperabo iura et consuetudines ipsius ecclesie seruabo p[ro] posse
et nosse Sic me deus adiuet et hec sancta dei euangelia

Et missa b[e]n[e]d[i]c[t]io man
d[omi]ni